

Roczny plan pracy z historii w szkole podstawowej w klasie 8. Wymagania na poszczególne oceny

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
ROZDZIAŁ I: II WOJNA ŚWIATOWA						
1. Napaść na Polskę	1. Niemieckie przygotowania do wojny 2. Polacy w przededniu wojny 3. Wybuch wojny 4. Przebieg walk 5. Napaść sowiecka 6. Zakończenie walk i bilans wojny obronnej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna błyskawiczna (<i>Blitzkrieg</i>) – zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina – wymienia etapy wojny obronnej Polski – wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa graniczna, „dziwna wojna”, internowanie – zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), kapitulacji Warszawy (28 IX 1939) – identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „polskie Termopile”, Korpus Ochrony Pogranicza (KOP) – zna daty: bitwy nad Bzurą (9–22 IX 1939), ewakuacji władz państwowych i wojskowych z Warszawy (6/7 IX 1939), internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939), kapitulacji pod Kockiem (6 X 1939) – identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Francisz-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: prowokacja gliwicka, Grupy Specjalne (<i>Einsatzgruppen</i>) – zna daty: prowokacji gliwickiej (31 VIII 1939), kapitulacji Helu (2 X 1939), – identyfikuje postacie: Franciszka Dąbrowskiego, Józefa Unruga, Tadeusza Kutrzeby – porównuje plany Polski i Niemiec przygotowane na wypadek wojny – przedstawia	Uczeń: – ocenia postawę aliantów zachodnich wobec Polski we wrześniu 1939 r. – ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r.

			– wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej – charakteryzuje etapy wojny obronnej Polski – opisuje przykłady bohaterstwa polskich żołnierzy – przedstawia przykłady zbrodni wojennych dokonanych przez Niemców w czasie wojny obronnej Polski	- ka Kleeberga – wymienia miejsca kluczowych bitew wojny obronnej Polski stoczonych z wojskami niemieckimi i sowieckimi – przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r. – omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow	stosunek sił ZSRS, Niemiec i Polski	
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina	1. Wojna zimowa 2. Atak III Rzeszy na kraje skandynawskie 3. Agresja niemiecka na Europę Zachodnią	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: alianci, bitwa o Anglię, kolaboracja – zna daty: ataku III Rzeszy na Francję (10 V 1940), bitwy o Anglię	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: linia Maginota – zna daty: napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (9 IV 1940), ataku Niemiec na Jugo-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, państwo marionetkowe, państwo Vichy – zna daty: wojny sowiecko-fińskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komitet Wolnej Francji, linia Mannerheima – zna datę: ewakuacji wojsk alianckich z Dunkierki	Uczeń: – ocenia sytuację polityczną i militarną w Europie w 1941 r.

	4. Klęska Francji 5. Bitwa o Anglię 6. Wojna na Bałkanach	(VII–X 1940) – wymienia państwa, które padły ofiarą agresji sowieckiej oraz niemieckiej do 1941 r.	sławię i Grecję (6 IV 1941) – identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Charles’a de Gaulle’a – wskazuje na mapie obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r. – przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 – przedstawia najważniejsze działania wojenne w Europie z lat 1939–1941 – wyjaśnia główne przyczyny pokonania Francji przez armię niemiecką w 1940 r.	(XI 1939 – III 1940), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), – przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939–1941 – opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941 – opisuje skutki bitwy o Anglię oraz omawia jej polityczne i militarne znaczenie	(V–VI 1940) – identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina – omawia sposób przejęcia kontroli nad republikami bałtyckimi przez ZSRS w 1940 r.	
TSW – Dlaczego Niemcy nie zdobyli Anglii?	1. Jak pokonać flotę brytyjską?	Uczeń: – zna datę: bitwy o Anglię (VII–X 1940)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – zna daty: największego nalotu	Uczeń: – porównuje potencjał militarny	Uczeń: – ocenia wkład polskich lotników

	2. Bitwa o Anglię 3. Pierwsza porażka Hitlera	– identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Winstona Churchilla – wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię	operacja „Lew morski”, Enigma – wskazuje wynalazki techniczne, które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami – przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii	niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940), nalotu na Coventry (14 XI 1940) – identyfikuje postacie Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego, Henryka Żygalskiego – omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię – wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię	wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie wojny o Anglię	w walki o Wielką Brytanię
3. Wojna III Rzeszy z ZSRS	1. Przygotowania do wojny 2. Atak niemiecki na ZSRS 3. Wielka Wojna Ojczyźniana 4. Stosunek ludności ZSRS do okupanta 5. Walki o Leningrad i Sta-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: plan „Barbarossa” – zna daty: agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941), bitwy pod Stalingradem (VIII 1942 – II 1943) – omawia przeło-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Wielka Wojna Ojczyźniana – zna datę: bitwy pod Moskwą (XI–XII 1941) – identyfikuje postać: Gieorgija Żukowa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: blokada Leningradu, <i>Lend-Lease Act</i> – zna datę: blokady Leningradu (1941–1944) – identyfikuje postać: Friedricha von Paulusa	Uczeń: – wskazuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS – przedstawia warunki prowadzenia działań wojennych przez Niemcy na terenie ZSRS – wyjaśnia przy-	Uczeń: – ocenia postawę władz sowieckich w czasie Wielkiej Wojny Ojczyźnianej

	lingrad	mowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej	– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRS: pod Moskwą i pod Stalingradem – wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki – przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej – wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r.	– przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943 – charakteryzuje stosunek ludności do okupanta na zajmowanych terenach przez Niemców – przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich	czyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRS	
4. Polityka okupacyjna III Rzeszy	1. Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych 2. Ruch oporu w okupowanej Europie 3. Polityka niemiecka wobec Żydów 4. Holokaust	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obóz koncentracyjny – przedstawia założenia rasowej polityki hitlerowców oraz metody jej realizacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pacyfikacja, Generalny Plan Wschodni, gwiazda Dawida, obóz zagłady – zna datę: powstania Generalnego Planu Wschodniego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum), „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, „Szoah”, „Żegota”, szmalcownicy – zna datę: konfe-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Babi Jar, Ponary, czetnicy – zna datę: wybuchu antyniemieckiego powstania w Paryżu (VIII 1942) – identyfikuje postacie: Josipa Bro-	Uczeń: – ocenia postawy wobec Holokaustu

	5. Postawy wobec Holokaustu		(1942) – identyfikuje postacie: Adolfa Eichmanna, Ireny Sendlerowej – wymienia założenia niemieckiego Generalnego Planu Wschód – charakteryzuje politykę okupacyjną Niemiec – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu – wyjaśnia, jakimi sposobami ludność terenów okupowanych niosła pomoc Żydom – omawia bilans Holokaustu	rencji w Wannsee (I 1942) – identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Oskara Schindlera – wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie – przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów – omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu i niemieckich agresorów	za-Tity, Raoula Wallenberga, Henryka Sławika, – porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców	
5. Wojna poza Europą	1. Walki w Afryce Północnej 2. Wojna na Atlantyku	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: bitwa o Atlantyk	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Afrika Korps, pakt	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: U-Boot, pancernik,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: operacja „Torch”	Uczeń: – ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny

	3. Przystąpienie Japonii do wojny 4. Ofensywa japońska w Azji	– zna daty: ataku Japonii na USA (7 XII 1941), bitwy pod El Alamein (X–XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942) – identyfikuje postać: Franklina Delano Roosevelta – wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne	trzech, wilcze стада, konwój, Enigma – zna daty: podpisania paktu trzech (IX 1940), bitwy na Morzu Koralowym (V 1942), kapitulacji wojsk włoskich i niemieckich w Afryce (V 1943) – identyfikuje postać: Erwina Rommla – wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew pod El Alamein i pod Midway i lokalizuje je na mapie – wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla losów II wojny światowej	lotniskowiec – zna daty: ataku Włoch na Egipt (VIII 1940), lądowania wojsk niemieckich w Afryce (1941), walk o Guadalcanal (VIII 1942 – II 1943) – identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery’ego, Dwighta Davida Eisenhowera – przedstawia przebieg walk w Afryce – charakteryzuje ekspansję japońską w Azji – omawia działania wojenne na morzach i oceanach	– zna datę: nalo-tów na Malte (1940–1942) – wskazuje na mapie obszary opadowane przez Japończyków do końca 1942 r. – przedstawia rozwiązania militarne, które obie strony stosowały podczas zmagania na Oceanie Atlantyckim	
6. Droga do zwycięstwa	1. Początek Wielkiej Koalicji 2. Bitwa na łuku Kurskim i jej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Karta atlantycka</i>, Wielka Koalicja,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: konferencja w Teheranie, operacja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Lend-Lease Act</i>, konferencja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: operacja „Bagration” – identyfikuje	Uczeń: – przedstawia wizję powojennego świata zarysowaną w <i>Karcie atlantyc-</i>

	następstwa 3. Walki na Sycylii i we Włoszech 4. Konferencja w Teheranie 5. Otwarcie drugiego frontu w Europie	Wielka Trójka – zna datę: podpisania <i>Karty atlantyckiej</i> (14 VIII 1941 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla – wyjaśnia genezę powstania i cele Wielkiej Koalicji	„Overlord” – zna daty: bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943), konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943), bitwy o Monte Cassino (V 1944), operacji „Overlord” (6 VI 1944) – przedstawia decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie – wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew i operacji militarnych na froncie wschodnim i zachodnim w latach 1943–1944	w Casablance, operacja „Market Garden”, linia Gustawa – zna daty: konferencji w Casablance (I 1943), ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944), zamachu na A. Hitlera (VII 1944), bitwy pod Falaise (VIII 1944) – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Stanisława Maczka – przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej – przedstawia decyzje podjęte podczas konferencji w Casablance – opisuje walki na froncie zachodnim i we Włoszech w latach 1943–1944	postać: Clausa von Stauffenberga – przedstawia przyczyny, okoliczności i skutki zamachu na Hitlera – charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej	kiej przez przywódców USA i Wielkiej Brytanii
--	---	---	--	---	--	--

Koniec II wojny światowej	1. Ład jałtański 2. Koniec wojny w Europie 3. Walki na Dalekim Wschodzie 4. Kapitulacja Japonii	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: ład jałtański – zna daty: konferencji jałtańskiej (4–11 II 1945), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/9 V 1945) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla – przedstawia decyzje podjęte podczas konferencji jałtańskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: operacja berlińska, bezwarunkowa kapitulacja, kamikadze – zna daty: operacji berlińskiej (IV 1945), zrzućenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (6 i 9 VIII 1945), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945) – przedstawia wielkie operacje strategiczne na froncie wschodnim i zachodnim – omawia okoliczności kapitulacji Japonii	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wał Pomorski, taktyka „żabich skoków” – zna daty: bitwy o Iwo Jimę (II–III 1945), zdobycia Berlina (2 V 1945), – identyfikuje postać: Douglasa MacArthura – charakteryzuje działania na froncie wschodnim, zachodnim i na Pacyfiku w latach 1944–1945 – omawia metody prowadzenia walki w rejonie Azji i Pacyfiku oraz przedstawia ich skutki	Uczeń: – zna daty: bitwy na Morzu Filipińskim (VI 1944), – charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiła kapitulacja III Rzeszy	– ocenia założenia Ładu jałtańskiego – ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I						
ROZDZIAŁ II: POLACY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ						
1. Dwie okupacje	1. Podział ziem polskich	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – porównuje i

	2. Okupacja niemiecka 3. Terror hitlerowski 4. Okupacja sowiecka 5. Deportacje w głąb ZSRS	nie terminów: Generalne Gubernatorstwo, wysiedlenia, deportacja, sowietyzacja – wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką – charakteryzuje główne cele niemieckiej i sowieckiej polityki okupacyjnej	nie terminów: traktat o granicach i przyjaźni, łapanka, volkslista, akcja AB – zna daty: podpisanie traktatu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939), akcji AB (V–VI 1940), zbrodni katyńskiej (IV–V 1940) – wskazuje na mapie miejsca masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsyłek i kaźni ludności polskiej w ZSRS – podaje przykłady terroru niemieckiego i sowieckiego – wyjaśnia, jaki cel zamierzali zrealizować Niemcy, mordując polską inteligencję	nie terminów: volksdeutsch, „gądzinówka”, Akcja Specjalna „Kra-ków”, granatowa policja, Pawiak, paszportyzacja – zna daty: Akcji Specjalnej „Kra-ków” (XI 1939), paszportyzacji (1940) – identyfikuje postać: Hansa Franka – przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie – charakteryzuje życie codzienne w kraju pod okupacją niemiecką na przykładzie Warszawy	nie terminu: operacja „Tannenberg” – zna daty: wyborów do zgromadzeń na Kresach (X 1939), deportacji Polaków w głąb ZSRS (II, IV i VI 1940 oraz V/VI 1941) – przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją – przedstawia deportacji Polaków w głąb ZSRS	ocenia okupacyjną politykę władz niemieckich i sowieckich wobec polskiego społeczeństwa
--	--	--	--	--	---	--

			– omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej			
2. Władze polskie na uchodźstwie	1. Powstanie polskiego rządu na emigracji 2. Stosunki polsko-sowieckie 3. Armia Polska w ZSRS 4. Sprawa katyńska 5. Śmierć Sikorskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: rząd emigracyjny – identyfikuje postać: Władysława Sikorskiego – przedstawia okoliczności powstania polskiego rządu emigracyjnego – wyjaśnia, jakie znaczenie miała działalność rządu emigracyjnego dla Polaków w kraju i na uchodźstwie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: układ Sikorski–Majski, armia Andersa, sprawa katyńska, katastrofa gibraltarska – zna daty: powstania rządu emigracyjnego (IX 1939), układu Sikorski–Majski (30 VII 1941), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (25 IV 1943), katastrofy gibraltarskiej (4 VII 1943) – identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczyka	Uczeń: – zna datę: ewakuacji armii Andersa na Bliski Wschód (VIII 1942) – identyfikuje postać: Kazimierza Sosnkowskiego – przedstawia okoliczności podpisania układu Sikorski–Majski – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS Armii Polskiej gen. Władysława Andersa – omawia polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej – przedstawia tworzące się w ZSRS i w kraju pod okupacją ośrodki przyszłych polskich	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Rada Narodowa RP – omawia losy polskich żołnierzy internowanych po klęsce wrześniowej	Uczeń: – ocenia znaczenie układu Sikorski–Majski dla sprawy polskiej w czasie II wojny światowej

			– omawia postanowienia układu Sikorski–Majski – przedstawia okoliczności formowania się Armii Polskiej w ZSRS – wyjaśnia przyczyny zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem emigracyjnym w Londynie	władz komunistycznych		
3. Polskie Państwo Podziemne	1. Początki działalności konspiracyjnej 2. Powstanie Armii Krajowej 3. Działalność ZWZ-AK 4. Polityczne podziały polskiego podziemia 5. Polskie Państwo Podziemne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa (AK) – zna datę: powstania AK (14 II 1942) – identyfikuje postaci: Stefana Roweckiego ps. Grot, Tadeusza Komorowskiego ps. Bór	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Delegatura Rządu RP na Kraj, Rada Jedności Narodowej (RJN), Szare Szeregi, mały sabotaż, dywersja – zna datę: powstania Delegatury Rządu RP na Kraj (XII 1940)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: partyzantka Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), cichociemni, Keddyw, akcja scaleniowa – zna daty: powstania SZP (IX 1939), ZWZ (XI 1939) – identyfikuje postaci: Henryka	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polityczny Komitet Porozumiewawczy (PKP), Narodowa Organizacja Wojskowa, Bataliony Chłopskie, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa (AL) – zna daty: akcji pod Arsenalem (1943), zamachu	

		– wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego – wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa	– identyfikuje postaci: Kazimierza Sosnkowskiego, Jana Bytnara ps. Rudy – wskazuje na mapie rejony najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki – przedstawia strukturę Polskiego Państwa Podziemnego – omawia rolę Rady Jedności Narodowej w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego – wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj	- Dobrzańskiego, Jana Karskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego – omawia proces budowania struktur wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego – wyjaśnia, na czym polegała akcja scaleniowa – wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ-AK – charakteryzuje działalność polskich partii politycznych w okresie okupacji – przedstawia działalność Delegatury Rządu na Kraj	- na F. Kutscherę (II 1944) – identyfikuje postaci: Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego, Cyryla Ratajskiego, Franza Kutschery – charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala – omawia strukturę i działalność Szarych Szeregów – wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją	
TSW – Zbrojne akcje polskiego ruchu oporu	1. Akcja pod Arsenalem 2. Akcja „Główki”	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: akcja pod Arsenalem – zna datę: akcji pod Arsenalem (III	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zamach na F. Kutscherę, sabotaż, dywersja, Kedyw	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem („Meksyk II”), akcja „Główki”	Uczeń: – zna datę: decyzji AK o przejściu od biernego oporu do ograniczonej walki z okupantem	Uczeń: – ocenia zaangażowanie młodych ludzi w walce z okupantem

		1943) – identyfikuje postać: Jana Bytnara ps. Rudy – przedstawia przyczyny i skutki akcji pod Arsenałem	– zna datę: zamachu na Franza Kutschere (II 1944) – identyfikuje postacie: Tadeusza Zawadzkiego ps. Zośka, Franza Kutschery – przedstawia przyczyny i skutki zamachu na F. Kutschere – wyjaśnia, jakie represje spotkały Polaków za przeprowadzenie akcji pod Arsenałem	– identyfikuje postać: Emila Fieldorfa ps. Nil – przedstawia metody działalności Kedywu – omawia przebieg akcji pod Arsenałem	(1942) – omawia przebieg zamachu na F. Kutschere	
4. Społeczeństwo polskie pod okupacją	1. Niemiecki terror 2. Postawa Polaków wobec okupacji 3. Zagłada polskich Żydów 4. Powstanie w getcie warszawskim 5. Polacy wobec Holokaustu 6. Rzeź wołyńska	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: łapanka, Holokaust, getto – wymienia postawy Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego – przedstawia metody eksterminacji narodu żydow-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalny Plan Wschód, Rada Pomocy Żydom „Żegota”, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, rzeź wołyńska – zna daty: powstania Generalnego Planu	Uczeń: – wymienia znaczenie terminów: kontyngent, czarny rynek, Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB), szmalcownik, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystki etniczne – zna daty: decyzji	Uczeń: – zna daty: zamordowania rodziny Ulmów (24 III 1944) – identyfikuje postać: Stepana Bandery – opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim – przedstawia stosunek państw za-	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów – ocenia postawy Polaków wobec Holokaustu

		skiego	Wschód (1942), wybuchu powsta- nia w getcie war- szawskim (19 IV 1943), rzezi wo- łyńskiej (1943) – identyfikuje po- stacie: Marka Edelmana, Ireny Sendlerowej, Józe- fa i Wiktorii Ul- mów – przedstawia za- łożenia General- nego Planu Wschód – wyjaśnia, w ja- kim celu okupanci prowadzili walkę z polską kulturą	o przeprowadze- niu Holokaustu (1942), początku wysiedleń na Za- mojszczyźnie (XI 1942), tzw. krwa- wej niedzieli (11 VII 1943) – identyfikuje po- stacie: Władysła- wa Bartoszewskie- go, Zofii Kossak- Szczuckiej, Witol- da Pileckiego, Jana Karskiego – omawia wysie- dlenia na Zamojsz- czyźnie i ich skutki – charakteryzuje warunki życia w getcie – opisuje postawy Polaków wobec Holokaustu – przedstawia przyczyny i prze- bieg konfliktu pol- sko-ukraińskiego na Kresach Wschodnich	chodnich do Holo- kaustu	
--	--	--------	---	--	-------------------------------------	--

5. Plan „Burza” i powstanie warszawskie	1. Plan „Burza” i jego przebieg 2. Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego 3. Wybuch powstania 4. Walki powstańcze 5. Upadek i skutki powstania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: godzina „W” – zna czas trwania powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944) – przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: plan „Burza”, rzuty – zna daty: opracowania planu „Burza” (1943/1944) – identyfikuje postać: Tadeusza Komorowskiego ps. Bór, Leopolda Okulickiego – przedstawia założenia planu „Burza” – charakteryzuje etapy przebiegu powstania warszawskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: operacja „Ostra Brama” – zna daty: operacji „Ostra Brama” (VII 1944) – identyfikuje postać: Antoniego Chruściela ps. Monter – opisuje realizację planu „Burza” na Kresach Wschodnich – przedstawia sytuację w Warszawie w przededniu powstania i opisuje jej wpływ na bezpośrednią decyzję wydania rozkazu o wybuchu powstania – omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego	Uczeń: – identyfikuje postać: Ericha von dem Bacha-Zelewskiego – omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie	Uczeń: – ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną – ocenia postawę aliantów zachodnich i ZSRS wobec powstania warszawskiego
6. Polacy	1. Armia Polska	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

w koalicji anty-hitlerowskiej	2. Polskie Siły Zbrojne w Wielkiej Brytanii 3. Polacy podczas walk w Europie Zachodniej 4. Wojsko Polskie w ZSRS	– wyjaśnia znaczenie terminu: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie – wymienia i wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku, Monte Cassino, Arnhem)	– zna daty: walk o Narwik (V 1940), walk o Tobruk (VIII – XII 1941), walk o Monte Cassino (V 1944), bitwy pod Lenino (X 1943) – identyfikuje postać: Władysława Andersa – wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej	– zna daty: powstania armii gen. Z. Berlinga w ZSRS (V 1943), bitwy pod Falaise (VIII 1944), bitwy pod Arnhem (IX 1944) – identyfikuje postacie: Stanisława Maczka, Stanisława Sosabowskiego, Zygmunta Berlinga – opisuje szlak bojowy polskich jednostek wojskowych walczących na lądzie, na morzu i w powietrzu na wszystkich frontach II wojny światowej	– identyfikuje postacie: Zygmunta Szyszko-Bohusza, Karola Świerczewskiego – charakteryzuje proces formowania się polskich oddziałów wojskowych we Francji	– ocenia udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej
7. Sprawa polska pod koniec wojny	1. Polska lubelska 2. Jałta a sprawa polska 3. Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego 4. Tymczasowy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Manifest PKWN, Polska lubelska, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Partia Robotnicza (PPR), proces szesnastu – zna daty: powstania PPR	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Krajowa Rada Narodowa (KRN), Niepodległość („NIE”) – zna daty: powo-	Uczeń: – identyfikuje postacie: Iwana Sielową, Jana Stanisława Jankowskiego, Kazimierza Pużaka – wyjaśnia, w jaki	Uczeń: – ocenia stosunek wielkich mocarstw do sprawy polskiej

	Rząd Jedności Narodowej	– zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (22 VII 1944), powstania TRJN (VI 1945) – wyjaśnia, w jakich okolicznościach komuniści przejęli władzę w Polsce – omawia okoliczności i skutki powstania TRJN	(1942), konferencji w Teheranie (1943), konferencji w Jałcie (II 1945), procesu szesnastu (VI 1945), – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Bolesława Bieruta – wymienia postanowienia konferencji w Teheranie i w Jałcie dotyczące sprawy Polski – przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów – przedstawia metody działania polskich komunistów w celu przejęcia władzy w państwie	łania KRN (31 XII 1943/1 I 1944), powstania Rządu Tymczasowego Rzeczypospolitej Polskiej (XII 1944), rozwiązania AK (19 I 1945) – identyfikuje postacie: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Augusta Emila Fieldorfa ps. Nil – podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRS – opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego	sposób decyzje Wielkiej Trójki w Teheranie łamały postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i> – omawia postawy działaczy Polskiego Państwa Podziemnego wobec reżimu komunistycznego	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II						

ROZDZIAŁ III: ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

1. Powojenny podział świata	1. Skutki II wojny światowej 2. Konferencja w Poczdamie 3. Procesy norymberskie 4. Powstanie ONZ 5. Plan Marshalla 6. Okupacja Niemiec	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Narodów Zjednoczonych, Karta Narodów Zjednoczonych – zna daty: podpisania Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945), konferencji poczdamskiej (VII–VIII 1945) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana – wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie – przedstawia cele ONZ	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: układ dwubiegunowy, procesy norymberskie, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ, <i>Powszechna deklaracja praw człowieka</i>, strefa okupacyjna – zna daty: konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945), I procesu norymberskiego (XI 1945 – X 1946), uchwalenia <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i> (1948) – wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Marshalla (Europejski Plan Odbudowy), denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja – zna daty: ogłoszenia planu Marshalla (VI 1947) – identyfikuje postacie: Clementa Attlee, George’a Marshalla – wskazuje na mapie państwa, które przyjęły pomoc USA w ramach planu Marshalla – przedstawia polityczne skutki II wojny światowej – wyjaśnia przyczyny dominacji	Uczeń: – wyjaśnia, dla czego państwa Europy Wschodniej nie skorzystały z planu Marshalla – wyjaśnia, w jaki sposób zrealizowano w Niemczech zasadę czterech D – porównuje politykę państw zachodnich i ZSRS wobec Niemiec pod okupacją	Uczeń: – ocenia znaczenie powstania ONZ i NATO
-----------------------------	---	---	--	--	---	---

			– przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń – omawia strukturę ONZ i jej działalność w okresie powojennym – opisuje politykę zwycięskich mocarstw wobec Niemiec	USA i ZSRS w powojennym świecie		
2. Początek zimnej wojny	1. Ekspansja komunizmu w Europie 2. Doktryna Trumana 3. Kryzys berliński 4. Powstanie NATO 5. Powstanie berlińskie 6. Powstanie dwóch państw niemieckich 7. Budowa muru berlińskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: żelazna kurtyna, zimna wojna, mur berliński – zna daty: proklamowania RFN (IX 1949), powstania NRD (X 1949), budowy muru berlińskiego (1961) – identyfikuje postać: Harry'ego Trumana – wskazuje na mapie terytorium	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: doktryna Trumana, blokada Berlina Zachodniego, NATO – zna daty: ogłoszenia doktryny Trumana (III 1947), blokady Berlina Zachodniego (VI 1948–V 1949), powstania NATO (1949) – identyfikuje postać: Konrada	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Bizonia, powstanie berlińskie – zna daty: przemówienia W. Churchilla w Fulton (III 1946), powstania Bizonii (1947), powołania Trizonii (1949), powstania berlińskiego (VI 1953) – wskazuje na mapie podział Niemiec na strefy	Uczeń: – identyfikuje postać Waltera Ulbrichta – wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego – podaje przyczyny wybuchu powstania berlińskiego – omawia różnice między państwami niemieckimi	Uczeń: – ocenia politykę ZSRS wobec państw Europy Środkowo-Wschodniej – ocenia politykę państw okupacyjnych wobec Niemiec

		RFN i NRD – wyjaśnia, czym była zimna wojna – przedstawia przyczyny powstania dwóch państw niemieckich	Adenauera – wskazuje na mapie żelazną kurtynę – przedstawia sposób przejmowania władzy przez komunistów w państwach Europy Środkowo-Wschodniej – wyjaśnia, w jaki sposób doktryna Trumana miała powstrzymać rosnące wpływy komunistów na świecie – wskazuje okoliczności powstania NATO – opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego	okupacyjne – przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich		
TSW – Historia muru berlińskiego	1. Miasto podzielone żelazną kurtyną 2. Ucieczka do lepszego świata	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: mur berliński – zna daty: rozpoczęcia budowy	Uczeń: – identyfikuje postać: Helmuta Kohla – wyjaśnia, jaką rolę w propagan-	Uczeń: – identyfikuje postacie: Johna Fitzgeralda Kennedy'ego, Ronalda Reagana	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Checkpoint Charlie – zna daty: śmierci pierwszej ofiary	Uczeń: – ocenia znaczenie, jakie dla podzielonego Berlina miały wizyty prezydentów USA J.F.

	3. Solidarni z berlińczykami 4. Upadek muru	muru berlińskiego (VIII 1961), zburzenia muru berlińskiego (XI 1989), zjednoczenia Niemiec (1990) – wymienia przyczyny zbudowania muru berlińskiego – omawia okoliczności upadku muru berlińskiego	dzie komunistycznej odgrywał mur berliński – wyjaśnia, dlaczego ludzie uciekali do Berlina Zachodniego		(VIII 1961) przy próbie przekroczenia muru berlińskiego, wydarzeń przy Checkpoint Charlie (1961) – opisuje, jak budowano mur berliński – wyjaśnia, w jaki sposób opinia międzynarodowa zareagowała na budowę muru berlińskiego	Kennedy'ego i R. Reagana
3. Za żelazną kurtyną	1. ZSRS po II wojnie światowej 2. Kraje demokracji ludowej 3. Odwilż w bloku wschodnim 4. Powstanie węgierskie 5. Polityka odprężenia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kraje demokracji ludowej, powstanie węgierskie – zna datę: wybuchu powstania węgierskiego (X 1956) – omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: odwilż, tajny referat Chruszczowa, destalinizacja, Układ Warszawski – zna daty: śmierci J. Stalina (5 III 1953 r.), powstania Układu Warszawskiego (1955), XX Zjazdu KPZR (II 1956)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG) – zna daty: powstania RWPG (1949), wkroczenia Armii Czerwonej na Węgry (XI 1956), końca okresu odprężenia między Wschodem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: żdanowszczyzna, Kominform – zna daty: powstania Kominformu (IX 1947), – identyfikuje postać: Andrieja Żdanowa – charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-	Uczeń: -

		– wymienia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1956 r.	– identyfikuje postać: Nikity Chruszczowa – wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej – omawia przejawy odwilży w ZSRS – przedstawia najważniejsze tezy referatu N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje wygłoszenia tego przemówienia – omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego – wymienia przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowych w latach 1953–1960	a Zachodem (1960) – identyfikuje postacie: Josipa Broza-Tity, Ławrientija Berii, Imre Nagya – wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do konfliktu między ZSRS a komunistycznymi władzami Jugosławii – charakteryzuje sposób sprawowania władzy i prowadzoną politykę przez N. Chruszczowa – przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.	polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina	
4. Daleki Wschód po II wojnie światowej	1. Wojna domowa w Chinach 2. Polityka we-	Uczeń: – zna datę: wojny w Korei (1950–	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – ocenia następstwa procesu de-

	wewnętrzna Mao Zedonga 3. Wojna koreańska 4. Klęska Francji w Indochinach	1953) – wskazuje na mapie Koreę, Wietnam i Chiny – wymienia komunistyczne kraje Dalekiego Wschodu – omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny	Wielki Skok, rewolucja kulturalna – zna daty: wojny domowej w Chinach (1946–1949), początku Wielkiego Skoku (1958), rewolucji kulturalnej (1966–1968) – identyfikuje postacie: Mao Zedonga, Kim Ir Sena, Ho Szi Mina – omawia sposoby realizacji i skutki tzw. Wielkiego Skoku w Chinach – wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna w Chinach	Kuomintang, re-educacja – zna daty: powstania Chińskiej Republiki Ludowej (X 1949), proklamowania Republiki Chińskiej (1949), bitwy pod Dien Bien Phu (1954) – identyfikuje postacie: Czang Kaj-szeka, Douglasa MacArthura – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po II wojnie światowej – opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga – opisuje proces dekolonizacji Indochin	Czerwona Gwardia (hunwejbini), <i>Czerwona księżeczka</i> – zna daty: rozejmu w Panmun-dżonie (1953) – opisuje komunistyczne reżimy w Chinach i Korei Północnej, szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki – przedstawia rywalizację USA i ZSRS podczas wojny w Korei	kolonizacji
5. Rozpad systemu kolonialnego	1. Przyczyny rozpadu systemu kolonialnego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – zna daty: wojny w Algierii (1954–	Uczeń: – przedstawia najważniejsze

	2. Powstanie Indii i Pakistanu 3. Konflikt indyjsko-pakistański 4. Upadek kolonializmu w Afryce 5. Kraje Trzeciego Świata	dekolonizacja, Trzeci Świat – wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego	metoda tzw. biernego oporu, Rok Afryki – zna datę: Roku Afryki (1960) – identyfikuje postać: Mahatmy Gandhiego – przedstawia skutki rozpadu brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach – charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości	Indyjski Kongres Narodowy, Liga Muzułmańska, Organizacja Jedności Afrykańskiej (OJA), Ruch Państw Niezrzeszonych, neokolonializm – zna daty: powstania Indii i Pakistanu (1947), konferencji w Bandungu (1955) – wyjaśnia, jaką rolę w procesie dekolonizacji Indii odegrał Indyjski Kongres Narodowy – podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego	1962), wojny w Biafrze (1967) – identyfikuje postać: Charles’a de Gaulle’a – charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce w dobie dekolonizacji i po 1960 r.	skutki polityczne i gospodarcze procesu dekolonizacji – ocenia rolę Mahatmy Gandhiego w procesie dekolonizacji Indii
6. Konflikt na Bliskim Wschodzie	1. Powstanie państwa Izrael 2. Kryzys sueski 3. Wojna sześciodniowa i Jom Kippur 4. Konflikt pale-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, konflikt żydowsko-palestyński – omawia charak-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: syjonizm, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, Organizacja Wy-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: intifada, Autonomia Palestyńska, operacja „Pustynna burza”	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kibuc, szyici, zamach w Monachium – zna daty: rezolu-	Uczeń: – ocenia rolę światowych mocarstw w konflikcie bliskowschodnim

	styński pod koniec XX w. 5. Rewolucja islamska w Iranie 6. I wojna w Zatoce Perskiej	ter konfliktu bliskowschodniego	zwolenia Palestyny (OWP) – zna daty: powstania Izraela (1948), wojny sześciodniowej (1967), wojny Jom Kippur (1973), I wojny w Zatoce Perskiej (1990) – identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata – wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej – przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael – wymienia przyczyny i skutki konfliktów izraelsko-arabskich – omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej	– zna daty: wydania deklaracji Balfoura (1917), wojny o niepodległość Izraela (1948–1949), wojny izraelsko-egipskiej (X 1956), porozumienia w Camp David (1978), wybuchu intifady (1987), porozumienia z Oslo (1993) – identyfikuje postacie: Ruhollaha Chomeiniego, Saddama Husajna – omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie w pierwszych latach niepodległości – przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie	cji ONZ o podziale Palestyny (1947), nacjonalizacji Kanału Sueskiego (1956), zamachu w Monachium (1972) – identyfikuje postacie: Gamala Abdela Namera, Menachema Begin – charakteryzuje i ocenia zjawisko terroryzmu palestyńskiego	
7. Zimna wojna i	1. Rywalizacja	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

wyścig zbrojeń	Wschód–Zachód 2. Kryzys kubański 3. Wojna w Wietnamie 4. Rządy Breżniewa 5. Praska wiosna	– wyjaśnia znaczenie terminów: praska wiosna, wyścig zbrojeń – zna datę: praskiej wiosny (1968) – identyfikuje postać: Fidela Castro – omawia przyczyny i skutki praskiej wiosny – wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja między USA i ZSRS w dziedzinach: wojskowości i podboju kosmosu	– wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, lądowanie w Zatoce Świń, odprężenie – zna daty: desantu w Zatoce Świń (1961), ogłoszenia blokady morskiej Kuby (X 1962), wojny w Wietnamie (1957–1975), interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji (20/21 VIII 1968) – identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Johna F. Kennedy’ego, Richarda Nixona, Leonida Breżniewa, Alexandra Dubčeka – przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego	– wyjaśnia znaczenie terminów: Vietcong, Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Czerwoni Khmerzy – zna daty: przejęcia władzy na Kubie przez F. Castro (1959), Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (1973–1975), dyktatury Czerwonych Khmerów (1975–1979), – identyfikuje postać Dwighta Eisenhowera – omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w. – przedstawia skutki rządów Czerwonych Khmerów w Kam-	– wyjaśnia znaczenie terminu: „gorąca linia” między Moskwą i Waszyngtonem – zna daty: umieszczenia pierwszego sztucznego satelity w kosmosie (1947), wystania pierwszego człowieka w kosmos (1961), lądowania na Księżycu (1969), – identyfikuje postacie: Pol Pota, Jurija Gagarina, Neila Armstronga	– omawia wpływy ZSRS na świecie i ocenia ich polityczne konsekwencje
----------------	--	---	---	--	---	---

			– przedstawia przyczyny i skutki amerykańskiej interwencji w Wietnamie – wyjaśnia okoliczności interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji	bodźy		
8. Droga ku wspólnej Europie	1. Demokratyzacja Europy Zachodniej 2. Upadek europejskich dyktatur 3. Początek integracji europejskiej 4. Od EWG do Unii Europejskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: traktaty rzymskie, Unia Europejska, euro – zna daty: powstania EWWiS (1952), podpisania traktatów rzymskich (1957), powstania Unii Europejskiej (1993) – identyfikuje postać: Roberta Schumana – wskazuje na mapie państwa założycielskie EWG	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Komisja Europejska, Parlament Europejski, układ z Schengen, traktat z Maasticht – zna daty: podpisania układu w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, Rada Europejska – zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1950), powstania Komisji Wspólnot Europejskich (1967) – wskazuje na mapie etapy rozszerzania EWG – omawia wpływ integracji europejskiej na rozwój gospodarczy i demokratyzację	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej (OEEC), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) – zna daty: rewolucji goździków (1974), końca dyktatury F. Franco w Hiszpanii (1975) – identyfikuje postacie: Antonia de Oliveiry Salazara, króla Juana Carlosa	Uczeń: – ocenia gospodarcze i polityczne skutki integracji europejskiej

		– podaje przyczyny integracji europejskiej	Schengen (1985), zawarcia traktatu w Maastricht (1992) – identyfikuje postaci: Konrada Adenauera, Alcida De Gasperiego – wskazuje na mapie państwa należące do UE – wymienia zjawiska, które wpłynęły na umocnienie się demokracji w Europie Zachodniej po II wojnie światowej – przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej	państw Europy Zachodniej – porównuje sytuację gospodarczą państw Europy Zachodniej i Wschodniej	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do demokratycznych przemian w krajach Europy Zachodniej i Południowej	
9. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX w.	1. Rewolucja obyczajowa 2. Ruchy kontestatorskie 3. Bunt studentów 4. Ruchy feministyczne 5. Terroryzm po-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: rewolucja obyczajowa – omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch kontestatorski, hipisi, pacyfizm, feminizm, segregacja rasowa – zna daty: obrad Soboru Watykań-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja seksualna, kontrkultura, Greenpeace, Woodstock, terroryzm polityczny – zna daty: bun-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Frakcja Czerwonej Armii, Czerwone Brygady – identyfikuje postaci: Adreasa Baadera, Alda Mo-	Uczeń: – ocenia skutki społeczne, kulturalne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX w. – ocenia znaczenie reform Soboru

	lityczny 6. Walka z segregacją rasową 7. Sobór Watykański II		skiego II (1962–1965), zniesienia segregacji rasowej w USA (1964) – identyfikuje postaci: Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI – przedstawia przyczyny przemian społecznych i kulturowych w drugiej połowie XX w. – wymienia hasła ruchów kontestatorskich – przedstawia cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach 60. – wyjaśnia, na czym polegała walka z segregacją rasową w USA – wymienia skutki obrad Soboru Watykańskiego II	tów studenckich we Francji (1968), festiwalu w Woodstock (1969), marszu w Waszyngtonie (1963) – wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70. – omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich – prezentuje poglądy ruchów feministycznych w XX w. – omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich – opisuje walkę o równouprawnienie w USA	ro – podaje przykłady wybitnych osobowości ruchów kontestatorskich – omawia genezę, przejawy i skutki terroryzmu politycznego	Watykańskiego II
--	---	--	--	--	---	-------------------------

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III

ROZDZIAŁ IV: POLSKA PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

1. Początki władzy komunistów w Polsce	1. Nowa Polska 2. Przesiedlenia ludności 3. Postawy polskiego społeczeństwa 4. Referendum ludowe 5. Sfałszowane wybory	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, referendum ludowe – zna daty: referendum ludowego (30 VI 1946), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (I 1947) – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Bolesława Bierut, Władysława Gomułki – wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej – przedstawia etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: linia Curzona, repatrianci, akcja „Wiśła”, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), „cuda nad urną”, demokracja ludowa – zna daty: pogromu kieleckiego (1946), akcji „Wiśła” (1947) – identyfikuje postać: Józefa Cyrankiewicza – wskazuje na mapie kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich – omawia zmiany terytorium Polski po II wojnie światowej w odniesieniu do granic z	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: partie koncesjonowane, Urząd Bezpieczeństwa (UB), Milicja Obywatelska (MO), cenzura prewencyjna – zna daty: polsko-sowieckiego układu granicznego (VIII 1945), uchwały „małej konstytucji” (II 1947), uznania nienaruszalności polskiej granicy zachodniej przez NRD (1950) i RFN (1970) – charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej	Uczeń: – identyfikuje postacie: Karola Świerczewskiego, Augusta Hlonda – przedstawia proces odbudowy ośrodków uniwersyteckich w powojennej Polsce – przedstawia różne postawy społeczeństwa polskiego wobec nowej władzy oraz ich uwarunkowania polityczne, społeczne i ekonomiczne	Uczeń: – ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu
---	---	---	---	--	--	--

			1939 r. – przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej – omawia przyczyny i skutki akcji „Wisła” – przedstawia okoliczności i skutki przeprowadzenia referendum ludowego – opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce	po II wojnie światowej – przedstawia stosunek polskich partii politycznych do referendum ludowego – podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRS		
TSW – Jak Polacy zajmowali Ziemię Odzyskaną?	1. Przejmowanie kontroli 2. Napływ osadników 3. Zagospodarowywanie Ziemi Odzyskanych 4. <i>Sami swoi</i>	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Ziemia Odzyskana – zna datę: początku napływu osadników na Ziemię Odzyskaną (1945) – wymienia, skąd pochodzili osadni-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: szabrownictwo – zna datę: akcji „Wisła” (1947) – omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemią Odzyskaną przez Pola-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Ministerstwo Ziemi Odzyskanych – zna datę: utworzenia dywizji rolniczo-gospodarczej do przejmowania Ziemi Odzyskanych	Uczeń: – identyfikuje postać: Augusta Hlonda – przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziemi Odzyskanych z Polską – wymienia przykłady filmowych	Uczeń: – ocenia politykę władz komunistycznych wobec Ziemi Odzyskanych

		cy, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	ków – omawia przyczyny napływu osadników na Ziemię Odzyskaną – przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	(1945) – identyfikuje postać: Władysława Gomułki – wyjaśnia, w jaki sposób propaganda komunistyczna upowszechniała ideę Ziemi Odzyskanych – wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujących Ziemię Odzyskaną	adaptacji losów Ziemi Odzyskanych i ich mieszkańców	
2. Opór społeczny wobec komunizmu	1. Początek terroru 2. Podziemie antykomunistyczne 3. Represje komunistyczne 4. Jak ujawniano kulisy bezpieki?	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: żołnierze niezłomni (wyklęci) – identyfikuje postacie: Danuty Siedzikówny ps. Inka, Witolda Pileckiego – wymienia przykłady represji stosowanych wobec	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: podziemie niepodległościowe, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN) – zna daty: powołania WiN (IX 1945), wykonania wyroków śmierci na Witoldzie Pile-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP), Urząd Bezpieczeństwa (UB), Radio Wolna Europa – zna daty: wykonania wyroków śmierci na Zygmuncie Szendzie-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe – zna daty: powstania Radia Wolna Europa (1949) i jej rozgłosni polskiej (1951), procesu IV Zarządu Głównego WiN (1950),	Uczeń: – ocenia postawy działaczy podziemia niepodległościowego i żołnierzy niezłomnych

		antykomunistycznego ruchu oporu	kim (1948), Danucie Siedzikównie ps. Inka (1948) i Emilu Fieldorfie ps. Nil (1953) – identyfikuje postaci: Jana Rodowicza ps. Anoda, Emila Fieldorfa ps. Nil, Jana Nowaka-Jeziorańskiego – wyjaśnia, jakie cele przyświecały organizacjom podziemia niepodległościowego – przedstawia metody działania organizacji podziemia niepodległościowego	larzu ps. Łupaszka (1948), ucieczki Józefa Światły na Zachód (1953), rozbicia ostatniego zgrupowania podziemia antykomunistycznego (1963) – identyfikuje postaci: Zygmunta Szendzielarza ps. Łupaszka, Józefa Światły – omawia sposób funkcjonowania komunistycznego aparatu terroru – wyjaśnia, jakie cele chciały osiągnąć władze komunistyczne poprzez stosowanie terroru wobec swoich przeciwników	wykonania wyroków na członków IV Zarządu Głównego WiN (1951) – identyfikuje postaci: Mariana Bernaciaka ps. Orlik, Hieronima Dekutowskiego ps. Zapora, Franciszka Jaskulskiego ps. Zagończyk, Józefa Franczaka ps. Lalek – przedstawia okoliczności, w jakich ujawniono kulisy działalności komunistycznych służb bezpieczeństwa	
3. Powojenna odbudowa	1. Zniszczenia wojenne 2. Zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, nacjonalizacja	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o handel, plan trzyletni	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: UNRRA, Centralny Urząd Planowania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Ministerstwo Ziemi Odzyskanych	Uczeń: – ocenia skutki społeczne reform gospodarczych i gospodarki plano-

	3. Reforma rolna 4. Nacjonalizacja przemysłu i handlu 5. Plan trzyletni	przemysłu – zna datę: wydania dekretu o reformie rolnej (IX 1944) – omawia założenia i skutki realizacji dekretów o reformie rolnej i nacjonalizacji przemysłu	– zna daty: ustawy o nacjonalizacji (I 1946), tzw. bitwy o handel (1947), planu trzyletniego (1947–1949) – przedstawia bilans polskich strat wojennych w gospodarce – opisuje zniszczenia wojenne Polski – wyjaśnia, na czym polegała bitwa o handel i jakie były jej skutki – podaje założenia planu trzyletniego i efekt jego realizacji	– przedstawia proces zagospodarowywania Ziemi Odzyskanych – przedstawia straty dóbr kulturalnych w Polsce – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu	– zna datę: powołania Ministerstwa Ziemi Odzyskanych (1945) – wyjaśnia, jak nowi mieszkańcy traktowali Ziemię Odzyskaną – omawia przebieg odbudowy Warszawy	wej
4. Polska w czasach stalinizmu	1. Powstanie PZPR 2. Przemiany gospodarczo-społeczne 3. Próba kolektywizacji 4. Stalinizm w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL) – zna datę: przyję-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: system monopartyjny, system centralnego sterowania, plan sześcioletni, kolektywizacja, stalinizm, so-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, „wyścig pracy”, Państwowe Gospodarstwa Rolne,	Uczeń: – zna datę: podpisania porozumienia między rządem a Episkopatem (1950) – identyfikuje postacie: Konstantego Rokossowskie-	Uczeń: – ocenia metody sprawowania władzy w Polsce na początku lat 50. – ocenia kult jednostki w Polsce w okresie stalinizmu

	5. Socrealizm 6. Konstytucja stalinowska z 1952 roku 7. Walka z Kościołem katolickim	cia konstytucji PRL (22 VII 1952) – identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim	crealizm – zna daty: powstania PZPR (XII 1948), planu sześćoletniego (1950–1955) – identyfikuje postać: Stefana Wyszyńskiego – podaje założenia planu sześćoletniego – omawia przyczyny i skutki kolektywizacji w Polsce – wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej – przedstawia założenia konstytucji PRL z 1952 r. – przytacza przykłady terroru w czasach stalinowskich	kułak, Związek Młodzieży Polskiej (ZMP) – zna datę: internowania S. Wyszyńskiego (1953–1956) – identyfikuje postacie: Jakuba Bermana, Hilarego Minca – przedstawia okoliczności powstania PZPR – przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześćoletniego – wymienia przykłady świadczące o stalinizacji Polski – omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu	go, Czesława Kaczmarka – wyjaśnia, dlaczego w Wojsku Polskim nadal występowały silne wpływy sowieckie – opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła	
5. Polski Październik	1. PRL po śmierci Stalina 2. Spory we-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: po-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – ocenia postawy Józefa Cyrankiewi-

	wewnętrzne w PZPR 3. Poznański Czerwiec 4. Początki rządów Gomułki	znański Czerwiec – zna datę: polskiego Października (X 1956) – identyfikuje postać: Władysława Gomułki – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r.	„polska droga do socjalizmu”, Służba Bezpieczeństwa (SB), odwilż październikowa – zna daty: wydarzeń poznańskich (28–30 VI 1956), wyboru W. Gomułki na I sekretarza KC PZPR (X 1956), – identyfikuje postać: Józefa Cyrankiewicza – omawia przejawy odwilży październikowej w Polsce – przedstawia przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r. – prezentuje okoliczności dojścia Władysława Gomułki do władzy – charakteryzuje	puławianie, natolińczycy – zna daty: śmierci J. Stalina (5 III 1953), obrad VIII Plenum KC PZPR (X 1956), końca odwilży w Polsce (1957) – identyfikuje postać: Edwarda Ochaba – wyjaśnia okoliczności zwołania VIII Plenum KC PZPR – omawia proces odwilży po dojściu W. Gomułki do władzy	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (MSW), „Po Prostu” – identyfikuje postacie: Adama Ważyka, Romana Strzałkowskiego – wyjaśnia, w jaki sposób <i>Poemat dla dorosłych</i> i publikacje w „Po Prostu” odzwierciedlały nastroje niezadowolenia społecznego w latach 50. XX w. – prezentuje poglądy natolińczyków i puławian	cza i Władysława Gomułki wobec wydarzeń poznańskich
--	---	---	---	---	--	--

			zakończenia okresu odwilży w Polsce w kontekście ograniczenia wolności słowa			
6. PRL w latach 1956–1970	1. Mała stabilizacja 2. Spór z Kościołem 3. Początek opozycji 4. Marzec 1968 r. 5. Grudzień 1970 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: obchody Tysiąclecia Chrztu Polski, Marzec '68, Grudzień '70 – zna daty: obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966), wydarzeń marcowych (III 1968) – identyfikuje postać: Władysława Gomułki – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń z marca 1968 r. i grudnia 1970 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: mała stabilizacja – zna daty: układu PRL–RFN (7 XII 1970), wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (14–21 XII 1970) – identyfikuje postacie: Willy'ego Brandta, Stefana Wyszyńskiego, Edwarda Gierka – charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL – przedstawia przebieg obchodów milenijnych – przedstawia przebieg wydarzeń	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: peregrynacja, rewizjoniści, dogmaty, <i>List 34</i> – zna daty: listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965), opublikowania <i>Listu 34</i> (1964), zdjęcia „Dziadów” z afisza w teatrze Narodowym (I 1968), ogłoszenia podwyżek cen żywności (12 XII 1970) – identyfikuje postacie: Andrzeja Wajdy, Jacka Kuronia, Karola Modzelewskiego, Adama Michnika,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: polska szkoła filmowa, „Polityka”, „komandosi”, Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO) – identyfikuje postacie: Antoniego Słonimskiego, Zbigniewa Cybulskiego, Tadeusza Różewicza, Andrzeja Munka, Wojciecha Jerzego Hasa – omawia stosunek władz PRL do inteligencji – wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitkiej w Polsce w	Uczeń: – ocenia zachowanie władz PRL w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r. – ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL

			marcowych 1968 r. – opisuje przebieg wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.	Henryka Szlajfera – charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim – opisuje narodziny i działalność opozycji	1968 r.	
7. Polska w latach 70. XX wieku	1. „Druka Polska” Edwarda Gierka 2. Rozwój na kredyt 3. Niepowodzenia gospodarcze 4. „Propaganda sukcesu” 5. Nowelizacja konstytucji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: „druka Polska” – identyfikuje postać: Edwarda Gierka – wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: „propaganda sukcesu” – zna datę: nowelizacji konstytucji PRL (1976) – omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa – przedstawia zmiany w życiu codziennym Polaków za czasów rządów E. Gierka – wyjaśnia, na czym polegała propaganda suk-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ukryte bezrobocie, kino moralnego niepokoju – identyfikuje postacie: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego – wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka zakończyła się niepowodzeniem – przedstawia okoliczności i skutki nowelizacji konstytucji w 1976 r.	Uczeń: – identyfikuje postać: Piotra Jaroszewicza – przedstawia wpływ kina moralnego niepokoju na kształtowanie postaw Polaków	Uczeń: – ocenia okres rządów Edwarda Gierka

			cesu w czasie rządów E. Gierka			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV						
ROZDZIAŁ V: UPADEK KOMUNIZMU						
1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce	1. Czerwiec 1976 roku 2. Powstanie opozycji 3. Rozwój opozycji 4. Papież w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Czerwiec '76 – zna daty: wydarzeń czerwcowych (VI 1976), wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978) – identyfikuje postacie: Edwarda Gierka, Jana Pawła II – przedstawia okoliczności narodzin opozycji demokratycznej w Polsce – wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: spekulacja, Komitet Obrony Robotników (KOR), tajny współpracownik (TW) – zna daty: powstania KOR (IX 1976), I pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (VI 1979) – identyfikuje postacie: Jacka Kuronia, Adama Michnika, Antoniego Macierewicza, Stanisława Pyjasa – opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r. – określa cele i	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ciche podwyżki, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO), drugi obieg, Konfederacja Polski Niepodległej (KPN) – zna daty: powstania ROPCiO (1977), utworzenia KPN (1979) – identyfikuje postacie: Zbigniewa i Zofii Romaszewskich, Leszka Moćzulskiego, Anny Walentynowicz – wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wolne Związki Zawodowe (WZZ), Ruch Młodej Polski (RMP) – zna datę: założenia WZZ (1978) – identyfikuje postacie: Stanisława Barańczaka, Andrzeja Gwiazdy, Krzysztofa Wysockiego, Bogdana Borusewicza – charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w.	

			opisuje działalność KOR-u	niż dotąd represjonowały ugrupowania opozycyjne		
2. Powstanie „Solidarności”	1. Strajki sierpniowe 2. Utworzenie NSZZ „Solidarność” 3. I Zjazd NSZZ „Solidarność” 4. Na drodze do konfrontacji	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, NSZZ „Solidarność” – zna datę: strajków sierpniowych (VIII 1980) – identyfikuje postać: Lecha Wałęsę – przedstawia przyczyny i skutki strajków sierpniowych w 1980 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: strajk okupacyjny, strajk solidarnościowy, 21 postulatów, porozumienia sierpniowe – zna daty: porozumień sierpniowych (31 VIII 1980), powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980) – identyfikuje postacie: Anny Walentynowicz, Stanisława Kani, Wojciecha Jaruzelskiego – omawia przebieg wydarzeń sierpniowych – wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), karnawał „Solidarności” – zna daty: przejęcia władzy przez W. Jaruzelskiego (1981), I zjazdu NSZZ „Solidarność” (IX–X 1981) porozumień szczecińskich (VIII 1980), porozumień jastrzębskich (IX 1980) – identyfikuje postacie: Bogdana Borusewicza, Andrzeja Gwiazdy, Mieczysława Jagielskiego – omawia działalność NSZZ „Soli-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: kryzys bydgoski – zna daty: zamachu na Jana Pawła II (V 1981), kryzysu bydgoskiego (III 1981) – identyfikuje postacie: Ryszarda Kuklińskiego, Jimmy’ego Cartera – przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia w Polsce w 1980 r.	

			Polsce przygotowywały się do konfrontacji siłowej z opozycją	darność” w okresie tzw. karnawału „Solidarności”		
3. Stan wojenny i schyłek PRL	1. Wprowadzenie stanu wojennego 2. Świat wobec sytuacji w Polsce 3. Reakcja społeczeństwa 4. Opozycja antykomunistyczna poza „Solidarnością” 5. Ostatnie lata PRL	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: stan wojenny – zna daty: wprowadzenia stanu wojennego (12/13 XII 1981), zniesienia stanu wojennego (22 VII 1983) – identyfikuje postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy – przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce – wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), ZOMO, internowanie – zna daty: pacyfikacji kopalni Wujek (16 XII 1981), przyznania Pokojowej Nagrody Nobla L. Wałęsie (1983) – identyfikuje postać: Jerzego Popiełuszki – charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce – przedstawia reakcję społeczeństwa na stan wojenny	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) – zna daty: zawieszenia stanu wojennego (XII 1982), powstania OPZZ (1984), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984) – identyfikuje postacie: Grzegorza Przemyka, Zbigniewa Bujaka, Władysława Frasyniuka, Bogdana Lisa – przedstawia re-	Uczeń: – zna daty: zamordowania G. Przemyka (1983) – identyfikuje postać: Kornela Morawieckiego – charakteryzuje opozycję antykomunistyczną w Polsce w latach 80. XX w.	Uczeń: – ocenia postawy społeczeństwa wobec stanu wojennego

			– omawia okoliczności zniesienia stanu wojennego w Polsce	akcję świata na sytuację w Polsce w okresie stanu wojennego – charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego		
TSW – Jak Pomarańczowa Alternatywa walczyła z komunizmem?	1. Początki Pomarańczowej Alternatywy 2. Po co robić happeningi? 3. We Wrocławiu 4. Działalność po Okrągłym Stole	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Pomarańczowa Alternatywa – zna datę: szczytu aktywności ulicznej Pomarańczowej Alternatywy (1988)	Uczeń: – zna daty: pierwszych akcji ulicznych Pomarańczowej Alternatywy (1981), końca działalności Pomarańczowej Alternatywy (1990) – identyfikuje postać: Waldemara Fydrycha – wyjaśnia, jakie idee przyświecały Pomarańczowej Alternatywie – wymienia przykłady akcji Pomarańczowej Alternatywy	Uczeń: – identyfikuje postać: Krzysztofa Skiby – przedstawia okoliczności powstania Pomarańczowej Alternatywy – przedstawia stosunek Polaków do akcji podejmowanych przez działaczy Pomarańczowej Alternatywy	Uczeń: – wyjaśnia, jak władze reagowały na akcje Pomarańczowej Alternatywy – omawia działalność Pomarańczowej Alternatywy po Okrągłym Stole	Uczeń: – ocenia wpływ Pomarańczowej Alternatywy na kształtowanie postaw antykomunistycznych i obalenie komunizmu
4. Rozpad bloku wschodniego	1. Kryzys ZSRS i zmiana sytuacji	Uczeń: – wyjaśnia znacze-	Uczeń: – wyjaśnia znacze-	Uczeń: – wyjaśnia znacze-	Uczeń: – wyjaśnia znacze-	Uczeń: – ocenia rolę M.

	międzynarodowej 2. Próby reform w ZSRS 3. Jesień Ludów 4. Rozpad ZSRS	nie terminów: <i>pierestrojka</i>, Jesień Ludów – identyfikuje postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa – przedstawia rolę Michaiła Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego	nie terminów: <i>głasnost</i>, <i>uskorienie</i>, aksamitna rewolucja, Wspólnota Niepodległych Państw (WNP) – zna daty: obalenia komunizmu w Polsce, Bułgarii, Rumunii i na Węgrzech (1989-1990), rozpadu ZSRS (1990), zjednoczenia Niemiec (1990), rozwiązania ZSRS (XII 1991) – identyfikuje postacie: Václava Havla, Borysa Jelcyna – przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. XX w. – wymienia próby reform w ZSRS i określa ich skutki polityczne – wyjaśnia oko-	nie terminów: mudżahedini, dzień had, efekt domina, Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), komitety helsińskie, Karta 77 – zna daty: interwencji zbrojnej ZSRS w Afganistanie (1979–1989), przejęcia władzy przez M. Gorbaczowa (1985), katastrofy w Czarnobylu (1986), ogłoszenia niepodległości przez Litwę (1990) – identyfikuje postać: Nicolae Ceaușescu – charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej – charakteryzuje	nie terminów: „imperium zła”, pucz Janajewa – zna daty: puczu Janajewa (1991), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991) – identyfikuje postać: Giennadija Janajewa – wyjaśnia, jakie były przyczyny rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego – wyjaśnia znaczenie katastrofy w Czarnobylu dla Europy i ZSRS	Gorbaczowa i R. Reagana w zmianie układu sił w polityce międzynarodowej
--	---	--	--	--	---	--

			liczności rozpadu ZSRS	wydarzenia Jesieni Ludów w państwach bloku wschodniego – omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie		
5. Początek III Rzeczypospolitej	1. Geneza Okrągłego Stołu 2. Okrągły Stół 3. Wybory czerwcowe 4. Budowa III Rzeczypospolitej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe – zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989), wyborów czerwcowych (4 VI 1989) – identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego – wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP), sejm kontraktowy, hiperinflacja – zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989), powołania rządu T. Mazowieckiego (12 IX 1989) – identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Bronisława Geremka, Jarosława	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Ochrony Państwa (UOP), weryfikacja – zna daty: ponownego zalegalizowania NSZZ „Solidarność” (IV 1989), przyjęcia nazwy Rzeczypospolita Polska (29 XII 1989) – identyfikuje postacie: Czesława Kiszczaka, Leszka Balcerowicza, Krzysztofa Skubi-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu „gruba linia”/„gruba kreska” i problem z jego rozumieniem – zna datę: debaty Miodowicz–Wałęsa (XI 1988) – identyfikuje postacie: Alfreda Miodowicza, Mieczysława Rakowskiego	Uczeń: – ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce

			Kaczyńskiego – podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu – prezentuje następstwa wyborów czerwcowych	szewskiego – omawia okoliczności zwołania Okrągłego Stołu – przedstawia reformy rządu T. Mazowieckiego		
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V						
ROZDZIAŁ VI: POLSKA I ŚWIAT W NOWEJ EPOCE						
1. Europa po rozpadzie ZSRS	1. Europa na przełomie XX i XIX wieku 2. Rosja w nowej rzeczywistości 3. Wojna w Czechach 4. Wojna w Jugosławii	Uczeń: – zna datę: wejścia Polski, Czech i Węgier do NATO (1999) – identyfikuje postać: Władimira Putina – wyjaśnia okoliczności wstąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Wspólnota Niepodległych Państw (WNP) – zna daty: powstania Wspólnoty Niepodległych Państw (1991), pomarańczowej rewolucji (2004), rozpadu Jugosławii (1991–1992) – identyfikuje postacie: Billa Clintona, Borysa Jelcyna – charakteryzuje rząd W. Putina w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Euromajdan, rewolucja róż – zna daty: wojny w Jugosławii (1991–1995), ludobójstwa w Srebrenicy (1995), porozumienia w Dayton (XI 1995), rewolucji róż (2004), Euromajdanu (2013/2014) – identyfikuje postacie: Aleksandra Łukaszenki, Wiktora	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: oligarchia – zna daty: I wojny czeczeńskiej (1994–1996), II wojny czeczeńskiej (1999–2009), wojny o Osetię Południową (2008) – identyfikuje postacie: Dżochara Dudajewa, Ramzana Kadyrowa – charakteryzuje sytuację polityczną na Kaukazie i w Naddniestrzu	Uczeń: – ocenia rolę W. Putina w przywróceniu Rosji roli mocarstwa

			Rosji – wymienia problemy, z jakimi spotkały się podczas transformacji ustrojowej kraje postsowieckie – prezentuje skutki rozpadu Jugosławii	Janukowycza, Wiktora Juszczenki, Micheila Saakaszwilego – omawia proces demokratyzacji Ukrainy i Gruzji – przedstawia przyczyny i skutki wojen w byłej Jugosławii i Czeczenii		
TSW – Terroryzm w walce o niepodległość	1. Pierwsze zamachy 2. Śmierć w teatrze 3. Atak na szkołę	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: terroryzm – wyjaśnia przyczyny narodzin terroryzmu czeczeńskiego	Uczeń: – zna datę: zamachu na szkołę w Biełanie (2004) – wymienia przykłady zamachów terrorystycznych organizowanych przez bojowników czeczeńskich – omawia skutki społeczne i polityczne zamachów bojowników czeczeńskich	Uczeń: – zna datę: zamachu w teatrze na Dubrowce (2002) – identyfikuje postać: Szamila Basajewa – opisuje przebieg zamachu na teatr na Dubrowce – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki zamachu na szkołę w Biełanie	Uczeń: – zna datę: pierwszego ataku terrorystycznego w Rosji przeprowadzonego przez bojowników czeczeńskich (1995) – identyfikuje postać: Wiktora Czernomyrdina – omawia przebieg i skutki zamachu na szpital w Budionnowsku – opisuje działania władz rosyjskich skierowane przeciwko terrorystom	Uczeń: – ocenia postawy bojowników czeczeńskich i postawę władz rosyjskich wobec problemu czeczeńskiego

					czeczeńskim	
2. Konflikty na świecie po 1989 roku	1. Daleki Wschód 2. Kraje afrykańskie 3. Współczesne konflikty na świecie 4. Konflikt palestyńsko-izraelski 5. Wojna z terroryzmem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Al-Kaida – zna datę: ataku na World Trade Center (11 IX 2001) – identyfikuje postać: George’a W. Busha – wyjaśnia przyczyny i skutki wojny z terroryzmem po 2001 r. – przedstawia przyczyny dominacji USA we współczesnym świecie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: polityka neokolonializmu, apartheid, Autonomia Palestyńska – zna datę: inwazji USA na Irak (2003) – identyfikuje postacie: Osamy bin Ladena, Saddama Husajna – wyjaśnia, na czym polega polityka neokolonializmu i jakie niesie za sobą skutki – przedstawia przyczyny i charakter wojny w Iraku – omawia zjawisko terroryzmu islamskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: masakra na placu Tiananmen, talibowie, tzw. Państwo Islamskie – zna daty: porozumienia izraelsko-palestyńskiego w Oslo (1993), masakry na placu Tiananmen (VI 1989), wybuchu wojny w Syrii (2011), aneksji Krymu (2014) – identyfikuje postacie: Nelsona Mandeli, Jasira Arafata, Icchaka Rabina, Szimona Peresa – przedstawia rozwój gospodarczy Chin i Japonii w drugiej połowie XX w.	Uczeń: – zna daty: ludobójstwa w Rwandzie (1994), wybuchu wojny domowej w Jemenu (2015) – identyfikuje postać: Baszara al-Asada – wyjaśnia, dla czego manifestacja chińskich studentów w 1989 r. zakończyła się niepowodzeniem – wyjaśnia, jakie są przyczyny współczesnych konfliktów w Afryce	Uczeń: – ocenia problem terroryzmu – ocenia wpływ USA na sytuację polityczną współczesnego świata

3. Polska w latach 90. XX wieku	1. Reformy gospodarcze 2. Koszty społeczne transformacji ustrojowej 3. Rozpad obozu solidarnościowego 4. Sytuacja wewnętrzna Polski 5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja – zna datę: uchwalenia Konstytucji RP (2 IV 1997) – identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego – wymienia najważniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Balcerowicza, bezrobocie, pluralizm polityczny – zna daty: wdrożenia planu Balcerowicza (1990), wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), pierwszych w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu (27 X 1991), wyboru A. Kwaśniewskiego na prezydenta (1995), wyboru L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005) – identyfikuje postacie: Leszka Balcerowicza, Jacka Kuronia, Ryszarda Kaczorowskiego – omawia założenia, realizację i skutki gospodar-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: „wojna na górze” – zna daty: początku „wojny na górze” (1990), uchwalenia małej konstytucji (X 1992), noweli grudniowej (XII 1989), reformy administracyjnej (1997) – identyfikuje postacie: Jana Krzysztofa Bieleckiego, Jarosława Kaczyńskiego – omawia koszty społeczne reform gospodarczych – charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski – przedstawia proces budowania podstaw praw-	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: popiwek – zna datę: rozwiązania PZPR (I 1990)	Uczeń: – ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r.
---------------------------------	--	--	---	--	--	---

			cze planu Balcerowicza – wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego – wymienia reformy przeprowadzone pod koniec lat 90. XX w. – omawia podstawy ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997 r.	ných III Rzeczypospolitej		
4. Polska w NATO i EU	1. Polityka zagraniczna 2. Polska droga do UE 3. Polskie społeczeństwo wobec Unii 4. Polska w strukturach NATO 5. Polska w wojnie z terroryzmem	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: NATO, Unia Europejska – zna daty: przyjęcia Polski do NATO (12 III 1999), wejścia Polski do UE (1 V 2004) – identyfikuje postać: Aleksandra Kwaśniewskiego – przedstawia przyczyny i skutki	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: referendum akcesyjne – zna daty: referendum akcesyjnego (VI 2003), udziału wojsk polskich w wojnie w Afganistanie (2002) i Iraku (2003) – identyfikuje postacie: Bronisława Geremka, Billa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Trójkąt Weimarski, program „Partnerstwo dla Pokoju” – zna daty: podpisania Układu europejskiego (XII 1991), powstania Trójkąta Weimarskiego (1991), wyjścia ostatnich wojsk rosyjskich z Polski (1993),	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu (CEFTA), grupa luksemburska – opisuje udział Polski w wojnie z terroryzmem	Uczeń: – ocenia rezultaty polskiego członkostwa w NATO i UE

		przystąpienia Polski do NATO i UE – wymienia korzyści, jakie przyniosła Polsce integracja z UE oraz wejście do NATO	Clintona, Borysa Jelcyna – wymienia i omawia etapy integracji Polski z UE – przedstawia postawy Polaków wobec problemu integracji Polski z UE – omawia konsekwencje członkostwa Polski w NATO	podpisanie protokołu akcesyjnego Polski do Paktu Północnoatlantyckiego (1997), podpisania Traktatu nicejskiego (2000) – identyfikuje postać: Włodzimierza Cimoszewicza – określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej – wymienia i omawia etapy polskiej akcesji do NATO		
5. Świat w erze globalizacji	1. Globalizacja 2. Rewolucja informacyjna 3. Kultura masowa 4. Globalna wioska czy globalne miasto? 5. Współczesne migracje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: internet, telefonia komórkowa, globalizacja – wyjaśnia, jakie szanse i zagrożenia niesie za sobą globalizacja – omawia zalety i wady nowych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: amerykanizacja, kultura masowa – opisuje przejawy globalizacji we współczesnym świecie – wskazuje cechy współczesnej kultury masowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: antyglobaliści, bogata Północ, biedne Południe, „globalna wioska” – wymienia poglądy przeciwników globalizacji – przedstawia skutki rozwoju	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Dolina Krzemowa – omawia szanse i niebezpieczeństwa dla człowieka, wynikające ze współczesnych zmian cywilizacyjnych	Uczeń: – ocenia skutki zjawiska amerykanizacji kultury na świecie

		środków komunikacji	– opisuje zjawisko amerykanizacji – przedstawia konsekwencje wzrostu poziomu urbanizacji współczesnego świata – wyjaśnia, na czym polega zjawisko przeludnienia	turystyki – omawia przyczyny, kierunki i skutki ruchów migracyjnych we współczesnym świecie		
6. Wyzwania współczesnego świata	1. Problemy demograficzne 2. Nierówności społeczne 3. Przestępczość zorganizowana 4. Zagrożenie terrorystyczne 5. Zagrożenia ekologiczne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: przeludnienie – wymienia najważniejsze zagrożenia społeczne współczesnego świata	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: bogata Północ, biedne Południe – wymienia problemy demograficzne współczesnego świata – wskazuje rejony świata, w których występują największe nierówności społeczne – prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Czarna Afryka, Europol, efekt cieplarniany – określa przyczyny i skutki narastania nierówności społecznych we współczesnym świecie – wyjaśnia, jakie zagrożenia niesie za sobą przestępczość zorganizowana – przedstawia działania współczesnego świata	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: arabska wiosna, Państwo Islamskie, protokół z Kioto – zna daty: wejścia w życie protokołu z Kioto (2005), arabskiej wiosny (2010–2013) – przedstawia przyczyny i skutki przemian w świecie arabskim w latach 2010–2013 – wyjaśnia, na czym polegają kontrasty społeczne we współczesnym świecie	Uczeń: – przedstawia działania podejmowane w celu niwelowania problemów demograficznych, społecznych i ekologicznych we współczesnym świecie

				na rzecz poprawy stanu ekologicz- nego naszej plane- ty	snym świecie	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VII						